महालेखापरीक्षकको
वार्षिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७७

खप्तडछान्ना गाउँपालिका
बझाङ

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
(प्रदेश नं.५,कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्या: २०७६।७७ मिति: २०७७/०३/२६
च.नं.

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री अध्यक्षज्यू,
खप्तड छान्ना गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
बझाङ ।

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस कार्यपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ बमोजिम कारबाहीको लागि अनुरोध छ ।

....
(चन्द्रकान्त भण्डारी)
नायव महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
(प्रदेश नं.५,कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्या : २०७७।७८
च.नं मिति: २०७७।३।२६

श्री अध्यक्षज्यू,
खप्तड छान्ना गाउँपालिका,गाउँपालिकाको कार्यालय,
बझाङ ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

कैफियत सहितको राय

हामीले **खप्तड छान्ना गाउँपालिका**को आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को वित्तीय विवरण र त्यससंग सम्बन्धित अन्य बिबरण तथा लेखा टिप्पणीहरुको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको २०७६ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को बित्तिय विवरण र त्यससंग सम्बन्धित अन्य बिबरणले स्थानीय तहसंग सम्बन्धित प्रचलित कानून बमोजिम सारभूत रुपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. पालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्बजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा प्रयोग गरी बित्तिय बिबरण तयार गरेको छैन ।

२. लेखापरीक्षणबाट रु. २ करोड ७५ लाख ५ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु.६१ लाख ६८ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.१ करोड ८० लाख २९ हजार र प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु. ३३ लाख ८ हजार रहेको छ ।

३. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७६।०६।०८ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिकृया सहित दुई दफाको रु.५ लाख ५ हजार असुल भई दाखिला भएको प्रमाण कागजात पेश हुन आएकोले उक्त दफा वेरुजु प्रारम्भिक प्रतिवेदनवाट हटाइएको छ । फछ्र्यौट नभई कायम व्यहोराको अन्तिम प्रतिवेदन पाना १५ (पन्ध्र) यसैसाथ संलग्न छ ।

४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसंग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसंग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि स्वीकृत आचार संहिता अनुसार हामीले काम गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरु हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यबिधि तथा बित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तिका कारण वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । गाउँ कार्यपालिका, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गाउँपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ति समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको होस् भनि उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्यस्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसंग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ति पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विषेश वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तिलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(चन्द्रकान्त भण्डारी)
नायव महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको भनाई

(टंकमणि शर्मा, दंगाल)
महालेखापरीक्षक

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीयतहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखापरीक्षण नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यको आधारमा महालेखापरीक्षकबाट हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन,२०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहको आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को आर्थिक कारोवारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीयतह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र निकायसंग सम्बन्धित ऐन नियम समेतको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरुमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एबं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता एवं सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । त्यसैगरी स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रस्तुत गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पु¥याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भए पश्चात जारी प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका बिषयहरु मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । प्रतिवेदनमा दिएका सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा रहेको सीमित स्रोत साधनको उपयोग गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा मितव्ययिता, दक्षता र प्रभावकारिता हासिल गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । फलस्वरुप स्थानीय तहको कार्यसम्पादनमा जवाफदेहिता र पारदर्शिता प्रवर्द्धनमा हुने विश्वास लिइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट मूलतः स्थानीय तहमा प्राप्त हुने अनुदान, आन्तरिक आय र राजश्व बाँडफाँडको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आयतर्फ संकलन न्यून रहेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अवण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, बर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, अत्यधिक प्रशासनिक खर्च गरेको,वितरणमुखी खर्चको बाहुल्यता रहेको जस्ता प्रवृति देखिएका छन । त्यसैगरी विकास निर्माण तर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरु समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, तोकिए बमोजिम जनसहभागिता नजुटेको, दीगो विकासका लक्ष्य अनुरुप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालिन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन । स्थानीयतहको आन्तरिक व्यवस्थापन तर्फ आवश्यक सीपयुक्त जनशक्तिको कमी रहेको, सेवाप्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, श्रोत साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, संचालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, लेखांकन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको छ । साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ । गतविगतमा लेखापरीक्षणबाट औल्याएका व्यहोराहरु सुधार तथा बेरुजू उपर अपेक्षित रुपमा आवश्यक कारवाही भए गरेको समेत देखिएन् ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको वावजुद यथासम्भब स्थानीयतहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भै लेखापरीक्षण गर्ने प्रयास गरिएको थियो । लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीयतहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरुसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका ब्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधार हुने, भौतिकपूर्वाधार र सेवाप्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पु¥याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरु सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । आगामी दिनमा समेत यस्तै सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।
२०७७ अषाढ २६ गते ।

खप्तड छान्ना गाउँपालिका गाउँपालिका,बझाङ
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७५।७६

परिचय : स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धति सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायीक अभ्यास संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उदेश्यले गाउँपालीकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वय प्रर्वद्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरिय सेवा प्रदान गर्नु गाउंपालिकाको उदेश्य रहेको छ । यस गाउँपालीका अर्न्तगत ७ वटा वडा रहेका छन् ।

स्थानीय संचितकोष : आर्थिक वर्ष २०७५।७६ स्थानीय संचित कोष आय-व्यय हिसाबको संक्षिप्त अवस्था निम्न वमोजिम रहेको छ :

खप्तड छान्ना गाउँपालिका

	आयतर्फ		सि.नं.	व्ययतर्फ	
सि.नं.	विवरण	रकम		विवरण	रकम
१	**गत वर्षको जिम्मेवारी**	**४१९८२२७५.००**	१	**चालु खर्च**	**२३९३६७१०३.७०**
	क) नगद		२	**पूँजीगत खर्च**	**१०१२२८८९१.८३**
	ख) बैंक	४१९८२२७५.००	३	**वित्तीय व्यवस्था भुक्तानी**	३४०५९५९९५.५३
२	**राजस्व (आन्तरिक आय)**	**४३२९११०४.००**		क) ऋण भुक्तानी	
	क) आन्तरिक राजस्व	६०६०९९.००		ख) ब्याज भुक्तानी	
	ख) राजस्व बाँडफाँड	४२६८५००५.००		ग) अन्य भुक्तानी	
	ग) अन्य आय		४	**लगानी**	
३	**वित्तीय हस्तान्तरण**	**२२४८३७०९६.४**		ऋण लगानी	
	क)वित्तीय समानीकरण अनुदान	९७८०००००.००		शेयर लगानी	
	ख) सशर्त अनुदान	१२७०३७०९६.४०		अन्य लगानी	
	ग) समपूरक अनुदान		५	**समपुरक अनुदान**	
	घ) विशेष अनुदान		६	**धरौटी फिर्ता**	
४	**प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान**	**७३५८८५६.२४**	७	**कोष खर्च**	
	क)वित्तीय समानीकरण अनुदान	६७६१०००.००	८	**मौज्दात**	**२३४६१८१४.९४**
	ख) राजस्व वाडफाड	५९७८५६.२४		क) नगद मौज्दात	००
	ग) समपूरक अनुदान			ख) बैंक मौज्दात	२३८४५८४७.९४
	घ) विशेष अनुदान			ग) धरौटी मौज्दात	३२६७८१.००
५	**अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त**			घ) चेक साट्न बाँकी	(७१०८१४.००)
६	**वित्तीय व्यवस्था प्राप्ति**				
	क) ऋण प्राप्ति				
	ख) साँवा प्राप्ति				
	ग) ब्याज प्राप्ति				
	घ) अन्य प्राप्ति				
६	**विभिन्न कोषतर्फको आय**				
८	**जनसहभागिता (नगद)**				
९	**विषयगत निकायबाट प्राप्त रकम**				
१०	**धरौटी आय**	**३२६७८१.००**			
११	**लगानीको साँवा फिर्ता**				
१२	**अन्य विभिन्न शिर्षकको आय**	**४६२६१६९७.८३**			
	जम्मा	**३६४०५७८१०.४७**		**जम्मा**	**३६४०५७८१०.४७**

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम
१.	**वजेट पेश गर्ने तथा पारित गर्ने**: स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ वमोजिम स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकावाट स्वीकृत गराई आषाढ १० गते भित्र सभामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आय व्ययको अनुमान साथ गत वर्षको वास्तविक आय व्यय,चालु आर्थिक वर्षको अन्तिम सम्ममा हुने आय व्ययको संशोधित अनुमान तथा आगामी आर्थिक वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय व्ययको अनुमानित विवरण मिति २०७५/३/१० मा सभामा पेश गरि मिति २०७५/३/२२ मा गाउँसभाबाट पारीत गरेको छ ।	
२.	**लेखा स्रेस्ता :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ मा कारोवारको लेखा राख्नु पर्ने तथा महालेख नियन्त्रकको कार्यलयले निशुल्क रुपमा उपलव्ध गराई सवै गाउँपालिकाहरुले Sub National Tresury Regulatory application (SUTRA) प्रयोग गरी लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले लेखा सफ्टवेयर प्रयोग गरेको छैन । बजेट स्वीकृत गर्दा विषयगत योजनागत नभई एकमुष्ट स्वीकृत गरेको र खर्च अपुग भएमा पछि सभा बाट समर्थन गर्ने गरी खर्च गर्दा वजेट सिमाभित्र खर्च भएको छ भन्ने आधार रहेन भने खर्च नियमसंगत र पादरदर्शी छ भन्न सकिएन ।	
३.	**संचितकोष** : कार्यालयको संचितकोषको हिसाव अध्यावधिक गरेको छैन । वित्तिय समानिकरण चालु र पुँजिगत खातामा वचत रकम आर्थीक वर्षको अन्यमा सञ्चित कोष दाखिला गरी खाता शुन्य गर्नु पर्नेमा गरेको छैन । असार मसान्तमा पूँजीगत खाता रु १००।- र चालु खातामा रु.२,३८,४५,८४७/९४ मौज्दात रहेको देखिन्छ । उक्त रकम लेखापरीक्षण अवधि सम्म पनि मुलखातामा ट्रान्सफर गरी खाता शुन्य गरेको छैन । गाउँपालीकाले ऐन नियमको पालनामा ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ ।	
४.	**बैंक मौज्दात फरक परेको :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ बमोजिम फ्रिज नहुने शिर्षक तर्फको रकम वर्षान्तमा मौज्दात रहेमा आगामी वर्षमा जिम्मेवारी सार्नु पर्ने व्यवस्था छ । महालेखा परीक्षकको वार्षिक प्रतिवेदन २०७५ अनुसार यस गाउँपालीकाको गत वर्षको अन्तिम वैंक मौज्दात रु ४,२१,०२,१९५/१५ देखिएकोमा पालिकाको आर्थिक विवरण अनुसार यो वर्ष रु.४,१९,८२,२७५/- मात्र मौज्दात अ.ल्या. गरेको देखिएकोले रु १,१९,९२०।१५ घटी जिम्मेवारी सारेको देखियो । सो सम्वन्धमा परीक्षण हुंदा यस कार्यालयले रु.४,१९,८२,२७५/- को मौज्दात सर्टिफिकेट पेश गरेकोले पालिकाले जिम्मेवारी सारेको मौज्दात र लेखापरीक्षण प्रतिवेदनले देखाएको मौज्दात भिंडान हुन नसकेकोले सोको यर्थाथता यकिन गर्न सकिएन तसर्थ सो सम्वन्धमा वास्तविकता यकिन गरी घटी जिम्मेवारी सारेको भए सम्वन्धित पदाधिकारी लाई जिम्मेवार वनाई उक्त रकम दाखिला गरी मौजदात र वैंक खाता अध्यावधिक गर्नु पर्दछ ।	
५.	**लक्ष्य प्रगतिको स्थिति -**आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २४ मा चौमासिक प्रगती विवरण पेश गर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले सञ्चालन गरेका जिल्ला स्तरिय तथा केन्द्रिय स्तरिय आयोजनामध्ये अधिकांस आयोजनाको उपर्युक्त नियमको अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा प्रगती विवरण पेश गरेको देखिएन ।	
६.	**आन्तरिक नियन्त्रण :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ९५ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कार्यालयवाट सम्पादन गरिने कार्य मितव्ययी, प्रभावकारी , नियमितता र दक्षतापुर्ण ढंगावाट सम्पादन गर्न र वित्तीय प्रतिवेदन प्रणालिलाई विश्वसनीय वनाउन तथा प्रचलित कानून वमोजिम कार्य सम्पादन गर्न आ-आफ्नो कामको प्रकृती अनुसारको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने व्यवस्था छ । सो सम्वन्धमा परीक्षण हुंदा गाउँपालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण सम्वन्धि निर्देशिका तयार गरेको छैन । सञ्चालित कार्यलाई प्रभावकारी, नियमित र दक्षतापूर्ण ढंगवाट सम्पादन गरी उत्तम नतिजा लिन तत्काल आन्तरिक नियन्त्रण प्रणली सम्वन्धी निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने देखिन्छ । यस सम्बन्धमा कन्टेन्जेन्सी खर्चको सहायक खाता नराखेको,मुल्य अभिवृद्धि कर भुक्तानीको जानकारी	

	सम्बन्धित आन्तरीक राजस्व कार्यालयमा नपठाएको, सार्वजनिक खरीद नियमावली २०६४ को दफा ८ अनुसार बार्षिक खरीद योजना तयार नगरेको,आर्थिक कार्यविधि ऐन २०५५ को दफा २० अनुसारको वेरुजुको लगत कायम नगरेको,जिन्सी खाता प्रमाणीत नगरेको र खप्ने सामान सबैको स्पेशिफिकेशन खुलाई दाखिला नगरेको, म.ले.प फाराम नं.२ तयार नगरेको, भ्रमण खर्च नियमावली,२०६४ को दफा २१ अनुसारको भ्रमण अभिलेख नराखेको, गाउँपालिका,वडाहरुवाट विषयगत शाखाको भिन्ना भिन्दै जिन्सी दाखिला गरेको भएपनि जिन्सीको एकिकृत अभिलेख व्यवस्थित नगरेको जस्ता कमजोरी देखिएकोले सुधार हुनु पर्दछ ।	
७.	**उपभोक्ता समिति :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (३) घ मा उपभोक्ता समिति मार्फत सम्पन्न कार्यको संचालन वा मर्मत संभार उपभोक्ता समिति वा लाभ ग्राही समुदायले गर्नु पर्ने व्यवस्था समावेश गर्नुपर्ने प्रावधान रहेकोमा गाउंपालिकाले उपभोक्ता समितिसँग गरेको अधिकांश सम्झौतामा उक्त व्यहोरा समावेश गरेको देखिएन ।	
८.	**आन्तरिक आम्दानी र दाखिला :** आर्थिक कार्यबिधि ऐन, २०५५ को परिच्छेद ४ दफा १२ र १३ ले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । तथा आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४को नियम९(२) अनुसार कार्यालयले नगदी रसिद मार्फत दैनिक रुपमा प्राप्त गर्ने राजस्व आम्दानी ढिलोमा ७ दिनभित्र वैंक दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । कार्यालयले रसिद नियन्त्रण खाता राखेको छैन । वडामा वितरण गरेको रसिद ठेली लेखापरीक्षण अबधिसम्म गाउँपालीकामा फिर्ता नभएकोले लेखापरीक्षणमा पेश हुन सकेन । जसवाट कुन वडाबाट के कती राजस्व उठ्नु पर्ने हो कति उठयो र कति वाँकि छ ,सो यकिन हुन सकेन।साथै प्राप्त राजस्व तोकिएको समयमा वैंक दाखिला गरे नगरेको समेत यकिन हुन सकिएन । कार्यालयले विभिन्न स्रोत बाट प्रप्त आय बैंकमा जम्मा भए पश्चात वैंक स्टेटमेन्ट र भौचरको आधारमा गोश्वरा भौचर उठाई आम्दानी जनाउने गरेको छ । आर्थिक विवरण अनुसार गाउँपालीकाले आन्तरीक कर दस्तुर गरी रु.६,०६,०९९/-आम्दानी गरेको छ । प्राप्त रकम मूल खातामा सिधै जम्मा भएको राजस्वको हकमा वेनामी भौचर उठाई आम्दानी जनाएको कारण आन्तरिक आम्दानीको वास्तविक आवस्था यकिन गर्न सकिएन । तसर्थ कार्यालयले नियमको पालना गरी आन्तरिक आम्दानी रकमको असुली यर्थाथता यकिन गरी सवै आम्दानी रकम दैनिक रुपमा वैंक दाखिला गर्नु पर्दछ ।	
९.	**सामाजिक सुरक्षा :** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि,२०७५ मा सामाजिक सुरक्षा पाउनेको नामावली अनुसूची १३ अनुसारको ढाँचामा सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । गाउंपालिकाले सो व्यवस्थाको पालना गरेको देखिएन । साथै सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउनेको विवरण वेभसाइटमा राख्नु पर्ने र यस सम्बन्धी सूचना एफ.एम. मा प्रचार प्रसार गर्नुपर्नेमा सो समेत गरेको देखिएन । सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने नागरीकको लागि यस वर्ष रु ३,८८,९१,०००/-निकासा लिई खर्च गरेको देखिन्छ । यस्तो सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्दा निर्देशिकाको प्रावधान पूर्ण रुपमा पालना गरेको देखिएन ।साथै MIS समेत उपलब्ध हुन नसक्दा Online verification गर्न सकिएन । कार्यविधिमा उल्लेखित प्रावधान पूर्ण रुपमा पालना गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रणाली लाई व्यवस्थित गर्नुपर्दछ ।	
१०.	**चालु खर्च र आन्तरीक आम्दानिविच तुलना :** कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार यो वर्ष गाउँपालिकाको कूल आन्तरिक आय रु.६,०६,०९९।- रहेको देखिन्छ भने अनुगमन मुल्याङकनमा रु ८,८०,८७५/- र भ्रमण खर्चमा रु.२० लाख गरी जम्मा रु. २८,८०,८७५/- खर्च गरेको छ । यसरी आन्तरिक आय र दैनिक भ्रमण भत्ता खर्च वीचको अनुपात १:४.७५ अर्थात दैनिक भ्रमण खर्च आन्तरिक आयको तुलनामा ३७५ प्रतिशत वढी रहेको छ । नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय निकायलाई आर्थिक रुपले समेत पूर्ण आत्मनिर्भर हुने अभिप्रायवाट आर्थिक अधिकार समेत उपलब्ध गराइ स्थानीय सरकारको रुपमा स्वायत्ता प्रदान गरेको छ । सोही वमोजिम गाउँपालिकामा संविधान तथा कानून अनुसार हस्तान्तरण भएको कार्यजिम्मेवारी र जवाफदेहितालाई कुशलतापूर्वक निर्वाह गर्न आन्तरिक स्रोत साधनको परिचालनमा ध्यान दिनु पर्दछ । यसको लागि कानून बमोजिम अधिकार प्राप्त क्षेत्र र विषयका	

	करको आधारको खोजी गर्दे सेवाको आधुनिकीकरण तथा नयाँ सेवाको विस्तारबाट सेवा शूल्क आर्जनमा विशेष जोड दिनुपर्दछ । साथै आन्तरीक आम्दानी वढाउने र सञ्चालन(चालु) खर्च घटाउने तर्फ ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ ।	
११.	**सार्बजनिक निर्माणतर्फ :**सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३ वमोजिम सार्वजनिक निकायले निर्माण कार्यको विल वा विजकको भुक्तानी दिंदा निर्माण व्यवसायी संग भएको करारका शर्त अनुसार सम्पन्न कार्यको यर्थात नाँपजाँच भई सोको आधारमा भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ । यस गाउँपालिका मार्फत भएका निर्माण कार्य सम्वन्धमा नियमावलीले तोके वमोजिमको आवस्यक प्रावधान पूर्ण पालना भएको देखिएन । तसर्थ सो सम्वन्धमा सम्वन्धित पदाधिकारी जिम्मेवार हुनु पर्दछ । सार्वजनिक निर्माण कार्य सम्वन्धमा निम्नानुसार कैफियत देखिएकोले सुधार हुनु पर्दछ । १. सडकको नयाँ तथा पुराननो ठाउँमा माटो कटानको लागत र नापी किताव तथा मुल्याङ्कनमा माटोको वर्गीकरण को आधार खुलाएको छैन जसले गर्दा यथार्थ कामको मुल्याङ्कन तथा भुक्तानी भयो भन्न सकिएन । २. सडकको लागत अनुमान र नापी कितावमा चेनेजको सुरु प्वाइन्ट उल्लेख नगरेकोले कुन कुन स्थानमा कार्य गरेको हो खुलेन स्थलगत रुपमा केही योजना परीक्षण गर्दा सडकमा समेत चेनेज नलेखेकोले सबै कामको विगत र यस चालु वर्षमा समेत दोहोरो भुक्तानी हुन सक्ने देखियो । सडकको Structureहरुको पनि चेनेज उल्लेख नगरेकोले कुन कुन स्थानमा काम भयो एकिन गर्न सकिएन । ३. सडकमा माटो कटान गर्दा Section तथा Cross Section Drawing समावेश गरेको छैन जस्ले गर्दा नापी कितावले देखाएको परीमाण यथार्थ हो भन्न सकिएन । ४. Rate Analysis गर्दा Stone Collection र Transportationको Item मा Haulage Distance यथार्थ राखेको पाइएन, सबै स्थानमाMannualदेखाएको छ । जस्ले गर्दा दररेट वढी हुन जाने देखियो । केही योजनामा सिमेन्टलाई समेत असजिलो सामान मानी ढुवानी देखाउँदाQuantity को Rate Highभै लागत अनुमान वढी भै वढी भुक्तानी हुन गएको देखिन्छ ।	
१२.	**खानेपानी निर्माण सामाग्रि खरिद :** यस गाउँपालिका वाट विभन्न योजनाको लागि खानेपानी निर्माण सामाग्री खरिद गरेकोमा निम्नानुसार भएको पाइयो ।	
१२.१	**गुणस्तर परीक्षण :** खरिद गरिएका पाइपहरु नेपाल गुणस्तर भएको प्रमाण संलग्न गरेको पाइएन ।	
१२.२	**पाईपको साईज फरक परेको** : लागत अनुमान तथा संभौता अनुसार ठेक्काको विड डकुमेन्टमा ३२/१० केजी को एच.डि.पि पाइप खरिद गर्नु पर्नेमा सहस्रलिंग निर्माण सेवा संग ३२/६ केजी को २५००० रनिङ मिटर सप्लाई गरेको पाइएकोले प्रति रनिङ मिटर ३४/१६ को दरले हुने रकम वढी भूक्तानी गरेको रकम असूल हुनु पर्ने रु.	८,५४,०००/-
१३.	**साइट लेजर तयार नगरेको :**सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३ वमोजिम सार्वजनिक निकायले निर्माण कार्यको विल वा विजकको भुक्तानी दिंदा निर्माण व्यवसायी संग भएको करारका शर्त अनुसार सम्पन्न कार्यको यर्थात नाँपजाँच गरी सोको आधारमा नापि कितावमा चढाउनु पर्ने व्यवस्था छ । नम्नानुसार योजनामा जिन्सी खातावाट पाइप खर्च लेखेकोमा जिन्सीको साइट लेजर तयार नगरेको र कार्य सम्पन्न गरी सम्वन्धित कार्यको नापि कितावमा समेत उक्त सामान नचढेकोले पाईप खर्चको यर्थाथता यकिन गर्न सकिएन तसर्थ निम्नानुसार नापिकितावमा नचढाएको पाइपको मौज्दात देखाउनु पर्ने देखिएको रु	७,४१०/-

योजना	पाइप खर्च परिणाम	एम वि मा चढेको परिमाण	वाँकी
गोर्खाली खानेपानी	३२/६-५७००	१७००	४०००
गोर्खाली खानेपानी	२५/६-१७८०	३८०	१४००
गोर्खाली खानेपानी	२०/६-२४६०	४००	२०६०

गोर्खाली खानेपानी	३२/६/४१००	४२००	-१००
घडा खानेपानी	२५/६-२००	१५०	५०
जम्मा			७,४१०/-

क्र.सं.	विवरण	रकम
१४.	**मुल्य अभिवृद्किर दोहोरो भुक्तानी :** मुल्य अभिवृद्दि कर ऐन २०५२ दफा ८ अनुसार दर्ता भएको व्यक्तीले कर लाग्ने मुल्यमा तोकिएको दरमा मु.अ.कर असुल गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले पाइपको लागत अनुमान तयार गर्दा धनगढी को मुल्यमा मुल्यअभिवृद्धि कर समावेश गरी तयार गरेकोमा निर्माण व्यवसायिले विजक जारी गर्दा पुन मुल्यअभिवृद्धि कर थप गरी भुक्तानी दिएको देखिएकोले मु.अ.कर दोहोरो परेको देखियो । ऐन वमोजिम तोकिएको दर भन्दा वढी मु.अ.कर थप गरी भुक्तानी गर्न मिल्ने देखिंदैन । तसर्थ निम्नानुसार २००५०.२० के.जी.को प्रति के.जी.रु ३४.४५को दरले देहोरो परेको मु.अ.कर रु ६,९०,७२९/३९असुल गरी दाखिला गर्नु पर्ने रु.	६,९०,७२९/३९

पाइपको साइज	परिमाण	जम्मा के.जी
HDP 40/6	5400x0.70	३७८०
HDP 32/6	25000x0.45	११२५०
HDP 25/10	6300x0.28	१७६४
HDP 20/10	10890x0.18	१९६०.२
HDP 50/6	1200x1.08	१२९६
Total		**२००५०.२०**

क्र.सं.	विवरण	रकम
१५.	**घाट खोला लिङ्गा सडक :** यस सडकको निर्माण कार्य कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गराएकोमा निम्नानुसार भएको पाइयो ।	
१५.१	**क्यालकुलेसन सिट समावेश नगरेको :** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३ वमोजिम सार्वजनिक निकायले निर्माण कार्यको विल वा विजकको भुक्तानी दिंदा निर्माण व्यवसायी संग भएको करारका शर्त अनुसार सम्पन्न कार्यको यर्थात नाँपजाँच गरी सोको आधारमा नापि कितावमा चढाउनु पर्ने व्यवस्था छ । सडकको कामको Rate & Quantity Analysis को क्यालकुलेसन सिटको आधारमा कार्यको यर्थाथ नाँपजाँच गरी कायम भएको कार्यकोभुक्तानी दिनु पर्नेमा पालिकाले अर्थ ओर्क एक्साभेसनको डिटेल अर्थ ओर्कसमावेश नगरी नापी कितावमा एकमुष्ट परिमाण मात्र देखाएकोले सोही वमोजिम भुक्तानी दिएको देखिंदा सो कार्यको यर्थाथत यकिन गर्न सकिएन । तसर्थ विस्तृत नापजाँच गरी कामको यर्थाथता र भुक्तानी खर्च यकिन गर्नु पर्ने देखिएको रु	२०,७४,६१२/७३

कामको प्रकार	कार्य	परिमाण	दर	जम्मा
0+000 देखि 2+466 सम्म माटो कटान	Hard Soil	६९४२.३०	८२.६९	५७४०५८.७९
	Soft Rock	५३१३.२०	२८२.४२	१५००५५३.९४
Total				**२०७४६१२.७३**

क्र.सं.	विवरण	रकम
१५.२	**जनश्रमदान घटी भएको :** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४को नियम ९७(४) अनुसार उपभोक्ता समिति संग भएको संझौता अनुसारको जनश्रमदानको अंश कटाई वाँकी रकम मात्र भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालय र उपभोक्ता समिति वीच भएको सम्झौता अनुसार मुल्याङ्कन रकमको २० प्रतिशत उपभोक्ता समितिले व्यहोर्नु पर्ने व्यवस्था भएकोमा भुक्तानी गर्दा १५ प्रतिशत मात्र व्यहोरेको पाइएकोले ५ प्रतिशतले हुने रकम वढी भुक्तानी हुन गएको रकम असुल गर्नु पर्ने रु.	४१,४९२/२४
१५.३	**घटी कार्य गरेको :** उक्त सडकको लागत अनुमान रु ३२,८२,६००।- रहेकोमा रु २०,७४,६१२।६३ को मात्र कार्य गरी सोही वमोजिम कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार देखाएकोले संझौता अनुसारको कार्य नगरेकोमा उपभोक्ता समितिलाई जिम्मेवार वनाउनु पर्नेमा वनाएको छैन ।	
१५.४	**पेश्की वढी दिएको :** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७(५) बमोजिम एक तीहाई रकम मात्र प्रथम पेश्की दिनुपर्नेमा नियमानुसार दिनु पर्ने भन्दा रु १,१५,०००/- वढी	१,१५,०००/-

	पेश्की दिएको रकम अनियमित देखिएको रु.	
१६.	**कुचेखोला पौवागढी सडक :** यो सडकको निर्माणको कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गराएकोमा निम्नानुसार भएको पाइयो ।	
१६.१	**वढी भुक्तानी :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ३६(८)मा कुनै रकमको भुक्तानी दिंदा खर्चको रित पुगे नपुगेको सम्वन्धमा जाँच गरी यर्थाथता यकिन गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । १४२५ घ.मी.पहिरो सफा गरेकोमा पहिरो सफा गर्नेको दर रु ३४.३२ को दरले भुक्तानी दिनु पर्नेमा माटो कटान गरेको देखाई रु ८२.६९ को दरले खर्च लेखेको पाइएकोले रु ४८.३७ को दरले वढी खर्च लेखेको रकम असूल गर्नु पर्ने रु.	६८,९२७/२५
१६.२	**कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन :** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४को नियम ९७(११)वमोजिम उपभोक्ता समिति मार्फत भएको कामको यर्थाथ नाँपजाँच गरी सोही वमोजिम कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । यस सडकको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनले सम्पन्न कामको यथार्थ परिमाण देखाएको छैन ।तसर्थ सो सम्वन्धमा पालिकाको ध्यानाकर्षण हुनु पर्दछ ।	
१६.३	**दर विश्लेषण यथार्थ नभएको :** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १० अनुसार निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा स्वीकृत नर्म्स अनुसार दर विश्लेषण गरी लागत अनुमान तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । यस सडकको लागत अनुमान तयार गर्दा फरक फरक चेनेजमा ढुङ्गाको कटान भएतापनि ग्याविनको जालीमा ढुङ्गा भर्नको लागि ५०० मिटर टाढाको देखाएकोले दर विश्लेषण यथार्थ देखिएन ।	
१७.	**उपभोक्ता पेश्की :** २९४/२०७६/३/२० सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७(५) बमोजिम उपभोक्ता समितिलाई संझौता रकमको वढीमा एक तीहाई सम्म मात्र पेश्की दिनुपर्ने व्यवस्था छ । नियमको उक्त व्यवस्था वमोजिम मायापाटा पोखरी निर्माणको उपभोक्ता समितिलाई सम्झौता रकमको ३३ प्रतिशत मात्र पेश्की दिनुपर्नेमा सो भन्दा वढी पेश्की दिएको अनियमित देखिएको रु.	३,२९,७५०/-
१८.	**ड्रइङ्ग पेश नभएको :** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को १२५(३) वमोजिम निर्माण कार्यको भुक्तानी दिंदा ड्रइङ डिजाईन अनुसार भए नभएको नाँपजाँच गरी सोही वमोजिम प्रतिवेदन पेश गरेको आधारमा मात्र भुक्तानी दिने व्यवस्था छ । मायापाटा पोखरी औलीकुलो सिंचाई,खापरेश्वर लघु जलविद्युत भेराखानी नहर लगायतको योजनाको ड्रइङ्ग समावेश नभएकोले क्वान्टिटी यकिन गर्न सकिएन ।	
१९.	**खापरेश्वर लघु जलविद्युत** : खापरेश्वर लघु जलविद्युत विधुत आयोजना सिम्डीडाड को अर्थ ओर्क एक्साभेसन को चौडाई ०.५ मि रहेकोमा स्टोन सोलिङ को चौडाई ०.९० मिटर देखाएकोले एउटै कार्यको ओर्क एक्साभेसनको परिमाण र स्टोन सोलिङ को परिमाण फरक देखाउन मिल्ने नदेखिएकोले स्टोन सोलिङमा ०.४० मिटरले वढी देखाएकोले ४६७ रनिङ्ग मिटरको २.२० मिटर उचाईले हुने परिमाण ३७.३६ घन मिटरको प्रति घ.मी. रु ८०३५.२० को दरले हुने वढी भुक्तानी गरेको असूल हुनु पर्ने रु.	३,००,१९५/०७
२०.	**उपभोक्ता मार्फत सामाग्री खरिद :** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम९७(१)क अनुसार रु १ करोड सम्म लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायवाट गराउन सकिने व्यवस्था गरेको छ । तर सामाग्रि खरिद गर्न उपभोकक्ता लाई सोझै रकम भुक्तानी दिन मिल्ने व्यवस्था गरेको देखिदैंन । सामान खरिद कार्य सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४को नियम ३१ अनुसार रु २० लाख भन्दा वढीको खरिद वोल पत्रको माध्यमद्धारा खरिद कार्य गराउनु पर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले सो वमोजिम नगरी भेराखानी नहर भवन र पोल को कार्यको लागि सामान खरिद गर्न उपभोक्ता समितिलाई रु ५६,५८,५४२।१० रकम उपलव्ध गराएको देखियो । उपभोक्ता समितिले नियमको उक्त व्यवस्था वमोजिम वोल पत्रको माध्य वाट खरिद नगरी सोझै खरिद गरेको देखियो । यसरी प्रतिष्पर्धा सिमित हुने गरी सामानको लागत अनुमानको स्पष्ट आधार वेगर उपभोक्ता मार्फत सोझै खरिद कार्य गराएको र खरिद गरीएको सामानको जिन्सी दाखिला समेत गरेको नदेखिएकोले उक्त खरिद कार्य अनियमित देखिएको रु	५६,५८,५४२/१०
२१.	**ड्रईङ अनुसार लागत अनुमान तयार नभएको :**सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को	

	नियम १०(६) अनुसार निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा ड्रईङ अनुसार भए नभएको प्राविधिक रुपमा पुष्टि गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । लामातोला आधारभुत भवन निर्माणको लागत अनुमान तयार गर्दा ड्रइङमा उल्लेखित परीणाम भन्दा निम्नानुसार वढी परीणाम देखाएको र सोही अनुसार नापी किताव तयार गरी भुक्तानी गरेको देखिएकोले वढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नु पर्ने रु.	७,०१,०५६/३८

कामको विवरण	देखाउनु पर्ने परिमाण	देखाएको परिमाण	वढी देखाएको परिमाण	दर	जम्मा वढी रकम	कैफियत
Stone masonary 1:6 First Floor	९५.५८१	१५२.५८	५७.०९९ m3	१२२७७.९१	७०१०५६.३८	Footingमा 0.8 उचाई देखाउनु पर्नेमा 1.8 उचाई देखाएको सुपरस्टक्चरमा2.475 m उचाई खाल्नु पर्नेमा 3 मिटर देखाएको

२२.	**सार्वजनिक भवन निर्माण :**यस भवनको निर्माण कार्य संजिवनी निर्माण सेवा मार्फत ठेक्का संझौता गरी कार्य गराएको देखियो । सो निर्माण कार्यको श्रेष्ता परीक्षणवाट देखिएको अन्य व्यहोरा निम्न छन् ।	
२२.१	**ठेक्का फाईल** :आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४को नियम ९७ अनुसार कार्यालय प्रमुखले खर्चको सवै विल भपाई तथा ठेक्का फाईल लेखापरीक्षक समक्ष पेश गरी अन्तिम लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । उपरोक्त वमोजिमको भवन र्मिाण सम्वन्धि ठेक्का फाईल लगायतको आवस्यक श्रेष्ता कागजात लेखापरीक्षणको लागि पेश भएन ।सो सम्वन्धमा सम्वन्धित पदाधिकारीलाई जिम्मेवार वनाउनु पर्ने देखियो ।	
२२.२	**रनिङ्ग विलमा वढी भुक्तानी** : सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४को नियम १२३ (१)अनुसार सार्वजनिक निकायले निर्माण कार्यको **र**निङ्ग विल वा अन्य कुनै विलको भुक्तानी दिंदा संझौताको शर्त अनुसार भएको कामको यर्थाथ रुपमा प्राविधिक नाँपजाँच गराई वास्तविक कार्य मुल्यांकन अनुसार नापि किताव तयार गरी सोही वमोजिम भुक्तानी गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । यस गाउँपालिकाले उपरोक्त वमोजिमको निर्माण कार्यको भुक्तानी गर्दा नापि कितावमा ड्रइङ्ग भन्दा निम्नानुसार वढी परिमाण देखाई भुक्तानी खर्च लेखेको रु १,७९,४२०।५२ असुल गर्नु पर्ने रु.	१,७९,४२०/५२

कामको विवरण	हुनुपर्ने परिमाण	देखाएको परिमाण	फरक	घ.मी	दर	जम्मा	कैफियत
Earthwork Eacavation							
long wall	277.5	761.25					
Short wall	92.5	800					
Total	**371**	**1561**	**119173**	**33.75**	**1143**	**38576.25**	long wall र Short wall को grid १८.५ फिट देखाउनु पर्नेमा वढी देखाएको
Stone masonery 1:4 aboveb foundation							
tie beam	261.35	470.34					
Short wall	340.86	613.44					
total	**602.21**	**1083.78**	**481.57**	**13.65**	**4127.50**	**56313.07**	उचाई 1.667 देखाएनु पर्नेमा 3 ft देखाएको
Dpc beam to first floor beam							
long	1097.	1411.					

	46	02					
short	1431.36	1840.32					
total	**2528.82**	**3251.34**	**722.52**	**20.48**	**4127.50**	**84531.20**	Floor height मा slab beam sill lintel slor नघाएको
sub total						**179420.52**	

२३. **कर विजक वेगर मु.अ.कर भुक्तानी :** मुल्य अभिवृद्दिकर ऐन २०५२ तथा नियमावली २०५३ वमोजिम मु.अ.कर कर विजक जारी गरेको आधारमा मात्र भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । साथै सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ वमोजिम उपभोक्ता समितिलाई भुक्तानी दिंदा मु.अ.कर वाहेकको रकम मात्र भुक्तानी दिनु पर्ने देखिन्छ । उपभोक्ता समिति मार्फत गराउने कामको लागत अनुमान तयार गर्दा मु.अ.कर लाग्ने आईटम सिमेन्ट,तारजाली,रड लगायतको सामाग्रीमा मु.अ.कर सहितको लागत अनुमान तयार गरेको देखिन्छ ।यसरी तयार गरेको लागत अनुमान अनुसार कामको मुल्यांकन भई सोको भुक्तानी दिंदा मु.अ.कर समेत भुक्तानी भएकोमा मु.अ.कर लाग्ने सामाग्री खपत हुने P.C.C. Plaster,Reinforcement work लगायतमा प्रयोग हुने नर्म्स अनुसार प्रति घ.मी.कामको अनुपातमा खपत भएको सामाग्रीहरुको भुक्तानीमा मु.अ.कर समेत थप गरी भुक्तानी भएकोले सो रकमको कर विजक जारी गर्नु पर्नेमा देहाय अनुसारका उपभोक्ता समिति हरुले कर विजक पेश नगरेको , पेश गरेकोमा घटी रकमको पेश गरेको, मु.अ.करमा दर्ता नभएको खुला विल पेश गरेको देखियो । यसरी करविजक वेगरको मु.अ.कर भुक्तानी दिन कानुन वमोजिम मिल्ने देखिंदैन । तसर्थ करविजक वेगर मु.अ.कर भुक्तानी भएको रकम निम्नानुसार असुल गर्नु पर्ने देखिएको रु — १८,१६७/-

गो.भौ र मिति	**उपभोक्ता समिति**	**कर विजक प्रयोग भएको सिमेन्टको तौल**	**कर विजक वेगरको सिमेन्टको मुल्य**	**कर विजक वेगरको रड र तारको मुल्य**	**असुल हुनु पर्ने १.५ प्रतिशत अग्रिम कर र मु.अ.कर रकम**
२२६/०७६/२/१९	दुर्गेश्वरी प्रा.वि. भवन	८७.२३ व्याग मध्ये ७५ को विल पेश	१२.२३ को १४१२५	१९६६३ . गेटंको	४९००
	नेया कटिया वाटो पि.सि.सि.	४३ व्याग मध्ये ३० को विल पेश	१३ को १३४१६	००	१९४६
१७०/०७६/१/१७	साउने खेत सिं कुलो	१६६.४ व्याग मध्ये १४० को विल पेश	२६.४ को २८५६४	००	४१४०
१७१/०७६/१/१७	कालिका नि.मा.वि	१००.६ व्याग मध्ये ४७ को विल पेश	५३.६ को६१९०८	००	७१८१
	जम्मा				**१८१६७**

२४. **अग्रिम कर घटी कट्टा गरेको :** आयकर ऐन २०५८ को दफा ८८ अनुसार रकर कट्टा गरी भुक्तानी दिनु पर्नेमा सो वमोजिम कट्टा नगरेको र कट्टा भएको रकम समेत ऐनको दफा ९० अनुसार दाखिला नगरेको रकम देहाय अनुसार कर कट्टा एवं दाखिला गरेको प्रमाण पेश गर्नु पर्ने रु — ५,१००/-

गो.भौ. र मिति	**भुक्तानी विवरण**	**भुक्तानी रकम**	**कर विवरण**	**कट्टा गर्नु पर्ने करको दर**	**घटी कट्टा गरेको रकम असुल गर्नु पर्ने**
२१६/०७६/२/९	दलित युवा संजाल(प्रतिवेदन)	१०,०००	पारीश्रमिक कर	१५	१५००

२४८/०७६/३/४	विपद व्यवस्थापन	२४०००	प्रशिक्षक भत्ता	१५	३६००
	जम्मा				५,१००/-

२५.	**उपभोक्तालाई वढी भुक्तानी :**आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ३६(३) मा विल भर्पाइ सहितको लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । त्यसैगरी सोही नियमको उपनियम ८ मा कुनै रकमको भुक्तानी दिंदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ । साथै सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७(११) अनुसार उपभोक्ता वा लाभ ग्राही वाट काम सम्पन्न भए पछि कार्यालयको प्राविधिक कर्मचारीवाट नाँपजाँच गराई जन श्रमदानको अंश कनटिजेन्सी वापतको रकम कटाई वाँकी रकम नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । निर्माण कामको भुक्तानी दिंदा सोको उपभोक्ता समितिलाई संझौता अनुसार रु.२०९८७५६३/-मात्र भुक्तानी दिनु पर्नेमा रु.२३८९२५१२/-भुक्तानी दिएको देखिएकोले वढी भुक्तानी दिएको रु.२९०४९४६/-असुल हुनु पर्ने रु	२९,०४,९४६/-

गो.भौ.नं. र मिति	योजनाको नाम	लागत अनुमान	कामको मुल्यांकन	उपभोक्ता को अंश	भुक्तानी दिनु पने) रकम	भुक्तानी दिएको रकम	वढी भुक्तानी भएको रकम
३३/०७५/१०/२९	नेटाकाटिया वाटो पि.सि.सि.	३४३०३१	३५००७६	२०	२८००६०	२८५०००	४९४०
४०/०७५/११/१०	धन्जिरमाण्डौमर्मत	३४९९१७	३४५८१६	२०	२७६८५२	२८५०००	४१४८
४६/०७६/११/१०	डुसीदेखितल्ली सि.कु.	३५०९७४	३६४२१४	२०	२७६३७१	२८५०००	८६२९
४७/०७५/११/१०	नेटाकाटिया वाटो पि.सि.सि.	२३१८७१	२३२४७६	२०	१७६६८१	१९००००	१३३१९
४८/०७५/११/१०	राष्टभाषा प्रा.वि. घेरवार	४५३९७४	४५४७३७	२०	३६७२००	३८००००	१२८००
५२/०७५/११/१०	बडी कुलो सि.कुलो	२०००००	२३५७७२	२०	१७९१८६	१९००००	१०८१४
५३/०७५/११/१०	भुल्मा घट्ट	३४२७४५	३४२७४५	२०	२७४१९६	३४२७४५	६८५४९
७६/०७५/११/२९	कुचेखोला सिंचाई कुलो	५७१९६७	५७७८९७	२०	४३९२०१	४७५०००	३५७९९
२६/०७५/१०/२३	शिव मन्दिर	११७२२५७	११७२२५७	२०	९३७८०५	१०५५०३२	११७२२७
८९/०७५/१२/३	सामुदायीक भवन उ.स.	५५७५१३	५५७५१३	२०	४२३७०९	५०१७६२	७८०५३
९१/०७५/१२/८	विराविष्टी सि.कु.	५७८०८०	५७८०८०	२०	४३९३४०	४७५०००	३५६६०
११९/०७५/१२/१४	विस्नापाटा सि.कु.	३५६१३५	२५७२१७	२०	१९५४८४	३०८७५०	११३२६५
१६२/०७६/१/१६	वडाकोट सि.कु.	५८४७४९	५८७७९९	२०	४४६७२७	४७५०००	२८२७३
१६७/०७६/१/१७	मल्लापुजारी गाउँ खा.पा.	५१३५९५	५३७१७६	२०	४०८२५३	४२७५००	१९२४६
१६८/०७६/१/१७	वडा नं. ५ घेरवार	४४३६४७	४५७६८९	२०	३४७८४३	३८००००	३२१५६
१७०/०७६/१/१७	साउने सि.कुलो	९५८५७५	९९४००४	२०	७५५४४३	७६००००	४५५७
१७१/०७६/१/१७	तुर्कीधारा ठुलडुंगा	५८९८९९	५७७३४०	२०	४३८७७८	४७५०००	३६२२२
१७२/०७६/१/१७	कालिका नि.मा.वि. घेरवार	५६५७९८	५६७९१७	२०	४३२३७६	४७५०००	४२६२३
१७३/०७६/१/२२	गोरा सि.कु.	५९९७९४	५५८५३७	२०	४५१२२६	४७५०००	२३७७४

१७५/०७६/१/२३	कोटी खेत घेरवार	४५६९८८	४६१२४३	२०	३६८९९४	३८००००	११००५
१७९/०७६/१/२४	स्वा.चौकी स्वा.नि.	१७७४३३	१७८६०३	२०	१४२५००	१५००००	७५००
१८०/०७६/१/२६	औली कुलो निर्माण	२३७४०४५	२३८४९८६	२०	१८१२५८९	१९०००००	८७४१०
१८५/०७६/१/३१	किमरुख खा.पा. निर्माण	५५८९५७	५५८९७	२०	४२४८०७	४७५०००	५०१९३
१९६/०७६/१/३१	कटिया खापा.	३००११३	३००११३	२०	२३७५००	२५००००	१२५००
२०२/०७६/२/३	पसल वगर खा.पा.	४३८२३७	४४४३७८	२०	३३७७२७	३८००००	४२२७२
२०६/०७६/२/८	माडि निर्माण उ.स.	२३६२९३	२३६४६१	२०	१७९७१०	१९००००	१०२९०
२०८/०७६/२/८	जनकल्याण नि.मा.वि.	८५८४०४	९०४६५८	२०	६८७५४०	७१२५००	२४९६०
२२३/०७६/२/१९	गुरेल सि.कुलो	३४४०६६	३४४०६६	२०	२६१४९०	२८५०००	२३५१०
२२६/०७६/२/१९	दुर्वेश्वरी प्रा.वि.	४५८६७१	४५७४०६	२०	३६५९२४	३८००००	१४०७५
३४७/०७६/३/३	श्रृजनशिल युवा क्लव	५६१४३६	५६१४३६	२०	४४९१४८	४७५०००	२५८५१
२६१/०७६/३/१२	भाग्वेदय नि.मा.वि.	५६६५५६	५६६५५६	१५	४८१५७२	५७००००	८८४२७
२६३/०७६/३/१३	शैलेश्वरी मा.वि.	६९९१४२	६९९१४२	२०	५३१३४७	५७००००	३८६५२
३०३/०७६/३/२५	प्रगतिशिल हरियाली कृषक समुह	२११०३६	२११०३६	२०	१६८८२८	१९००००	२११७२
३०८/०७६/३/२५	वागेश्वरी भन निर्माण	५७६६७४	४४८०७९	२०	३५८४६३	३६१८२३	३३६०
३१२/०७६/३/२५	कुटानी पिसानी उ.स.	२११०३६	२११०३६	२०	१६८८२८	१९००००	२११७२
३१६/०७६/३/२७	भालुवाङ दाँजा गाउँ सडक	११८४०५६	११८४०५६	१५	९४७२४४	१०४५०००	९७७५६
२८७/०७६/३/१९	मुनाल कृषक समुह	१११४९५	११२०६५	२०	८९६५२	९५०००	५३४८
२८८/०७६/३/१९	लावाचैर मन्दिर निर्माण	२३४०४०	२३४०४०	२०	१८७२३२	१९००००	२७६८
३७/०७५/११/२	भेराखानी ल.ज.वि.आ.	२२०४६९०	२२०४६९०	१५	१८७४८३६	३३०००००	१४२५१६४
२९३/०७६/३/२०	घाटखोला माभी गाउँ सडक	१०९८४३३	१०९८४३३	१५	९३३६६८	९५००००	१६३३२
२९१/०७६/३/१९	रुवानी गाउँ पाखा विधुतिकरण	२५९१७३	२६२६७३	२०	२१०१३८	२३७५००	२७३६२
२८९/०७६/३/१९	सामुदायीक दलित भवन	५४८८२८	५४८८२८	२०	४३९०६२	४७५०००	३५९३८
२७०/०७६/३/१३	डाँडा गाउँ खा.पा.	११४८०५	११४८०५	२०	९१८४४	९५०००	३१५६
२७५/०७६/३/१५	कालुखेती मन्दिर निर्माण	४५९९२५	४७१७४७	२०	३७७९३७	३७९९००	१९६३
२७८/०७५/३/१५	ईश्वर नि.मा.वि.तला थप	१६४०३१५	१६४०३१५	२०	१३१२२५२	१४२५०००	११२७४८
	जम्मा				**२०९८७५६३**	**२३८९२५१२**	**२९०४९४६**

२६. **प्रमाण नपुगेको** : आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ३६(३) मा विल भर्पाइ सहितको लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। त्यसैगरी सोही नियमको उपनियम ८ मा कुनै

	रकमको भुक्तानी दिंदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले विभिन्न समुह तथा उधमी एवं व्यक्ती समुहलाई अनुदान तथा खर्च रकम भुक्तानी दिएकोमा सो खर्च एवं भुक्तानीको लागि आवस्यक पर्ने प्रमाण कागजात संलग्न गर्नुपर्नेमा देहाय अनुसारको प्रमाण पुगेको नदेखिएकोले सो प्रमाण पेश हुनु पर्ने अन्यथा असुल हुनु पर्ने रु	११,७२,२५०/-

गो.भौ.र मिति	योजनाको नाम	भुक्तानी पाउनेको नाम	भुक्तानी दिएको रकम	पेश हुनु पर्ने आवस्यक प्रमाण	प्रमाण पेश हुनु पर्ने रकम
४/०७५/८/११	खेलकुद मनोरञ्जन	उ.स.		रकम नवुझाएको असुल गरी दाखिलाको	५०००
५/०७६/३/३	वडा व्यवस्थापन २	डांडावाघ टेडिड.एण्ड सप्लायर्स	१५९००००	जिन्सी दाखिला भएको प्रमाण	१५९०००
६/०७६/३/१६	वडा व्यवस्थापन १	विभिन्न	१५९००००	जिन्सी दाखिला भएको प्रमाण	१५९०००
७/०७६/३/१२	वडा व्यवस्थापन ३	गडतोला टेडर्स	१५९००००	ल्यापटप १ थान समेत दाखिला भएको प्रमाण	१५९०००
९/०७५/१२/३	विधुत मर्मत	सिटी भिजन ईन्टरनेशनल	२०००००	जिन्सी दाखिला तथा प्राविधिक मुल्यांकन	२०००००
१०/०७५./११/१९	घाटखोला ल.ज.वि.	सिटी भिजन ईन्टरनेशनल	४९०२५०	जिन्सी दाखिला तथा प्राविधिक मुल्यांकन	४९०२५०
	जम्मा				**११७२२५०**

२७.	**प्रमाण विनाको भुक्तानी :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को दफा ३६ (२) मा खर्च गर्दा अधिकार प्राप्त अधिकारीबाट स्वीकृत गराउनु पर्ने र उपदफा (३) मा खर्च को यथेष्ठ आधार र प्रमाण पेश गरी खर्च लेख्नु पर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालीकाले निम्न होटलको विल बाट स्पष्ट आधार प्रमाण वेगर खर्च लेखेको अनियमित देखिएको रु.	५,५०,९४८/-

भौ.नं.,मिति	होटलको नाम	खर्च रकम
७/२०७५/६/१७	होटल रवासैन	१३९५००
४७/२०७४/९/४	होटल रवासैन	६२७९३
६६/२०७५/१०/२३	होटल रवासैन	८१५००
१४७/२०७६/१/२४	होटल रवासैन	५३३००
१८९/२०७६/३/१७	होटल रवासैन	१५२०००
२२१/२०७६/३/२७	होटल रवासैन	६१८५५
जम्मा		**५५०९४८**

२८.	**औषधिको प्रयोजन नखुलेको** :१८९।०७६।१।२५ :आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ३६(३) मा विल भर्पाइ सहितको लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । त्यसैगरी सोही नियमको उपनियम ८ मा कुनै रकमको भुक्तानी दिंदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ । जलपा फार्मेसीवाट रु ६,७०,०००।-को औषधि खरिद गरेको देखाई खर्च दावि गरेकोमा उक्त औषधि कुन कार्यक्रमवाट कुन संस्थाको लागि खरिद गरेको खुलाएको छैन। साथै यस्तो औषधि विषयगत शिर्षकवाट समेत सोही प्रयोजनको लागि खरिद हुने हुंदा खर्चमा दोहोरो पर्ने हुंदा सम्वन्धित शिर्षकवाट मात्र खर्च लेख्ने तर्फ ध्यान पुराउनुपर्दछ ।	
२९.	**कार्यक्रम वेगर भुक्तानी :** १९२।०७५।१।३१ आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४को नियम	

३५ अनुसार तोकिएको वजेट शिर्षक र कार्यक्रम अनुसार खर्च गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। वडा नं. २ कोलागि कृषि अदुवा खेतीमा रु ५०,०००। खर्च लेखेकोमा सो खर्च एक जना व्यक्तीको निवेदन तथा निजले वुझेको भरपाईको आधारमा खर्च लेखेको देखिएकोले कार्यक्रम तथा लाभान्वित समुहको पहिचान वेगर व्यक्तीलाई रकम वुझाई खर्च दावि गरेको मनासिव नदेखिएको रु

५०,०००/-

३०. **विना प्रतिस्पर्धा खरिदः** सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ८(२) मा प्रतिष्पर्धा सीमित हुने गरी टुक्रा पारी खरिद गर्न नहुने तथा सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ८५ मा एक आर्थिक वर्षमा एकै पटक वा पटक पटक गरी सीमा भन्दा बढी रकमको वा एउटै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाबाट एक पटक भन्दा वढी सोझै खरिद गर्न नहुने उल्लेख छ। खरिद कार्यमा सवैको सहभागिता र संलग्नतालाई प्रोत्साहित गर्नु पर्नेमा सो वमोजिम नगरी गाउँपालीकाले प्रतिष्पर्धा सिमित हुने गरी सोझै खरिद गरेको अनियमित देखिएको रु.

२८,१९,९९५/-

गो.भौ.नं./मिति	व.उ.शि. नं.	आपूर्तिकर्ताको नाम	खरिद विवरण	रकम रु.
१८९/०७६/१/२५	पूंजिगत	जल्पा फार्मेसी	औषधि खरिद	६७००००
१५९/०७६/१/१३	पूंजिगत	रिद्दि एग्रोटेक एण्ड मेसिनरी	कृषि टयाक्टर ४ समुहलाई	४४००००
१६०/०७६/१/१३	पूंजिगत	रिद्दि एग्रोटेक एण्ड मेसिनरी	कृषि टयाक्टर ३ समुहलाई	३३००००
१६१/०७६/१/१३	पूंजिगत	किशान एग्रोटेक	मेशिनरी औजार	४९९९९५
१८६/०७६/१/३१	पूंजिगत	रिद्दि एग्रोटेक एण्ड मेसिनरी	कृषि टयाक्टर ८ समुहलाई	८८००००
	जम्मा :			**२८१९९९५**

३१. **सोझै खरिदः** सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ८(२) मा प्रतिष्पर्धा सीमित हुने गरी टुक्रा पारी खरिद गर्न नहुने तथा सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ८५ मा एक आर्थिक वर्षमा एकै पटक वा पटक पटक गरी सीमा भन्दा बढी रकमको वा एउटै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाबाट एक पटक भन्दा वढी सोझै खरिद गर्न नहुने उल्लेख छ। नमुना परीक्षण गर्दा कार्यालयले २०७५/०७६ मा देहाय बमोजिम रु.२३२५०१५.५को छपाई, कार्यालय सामान, उपकरण आदि खरिद गरेको देखियो। खरिद कार्यमा सवैको सहभागिता र संलग्नतालाई प्रोत्साहित गरी यसलाई मितव्ययी प्रतिष्पर्धात्मक र गुणस्तरीयता बनाउन कार्यालयले ध्यान दिनुपर्छ।

गो.भौ.नं./मिति	आपूर्तिकर्ताको नाम	खरिद विवरण	रकम रु.
१०/२०७५/६/२०	दुर्गा जनरल स्टोर	स्टेस्नरी	९२९२५
७०/२०७५/१०/२७	उरै सुर्मा स्टेशनरी एण्ड अर्डर सप्लायर्स	छपाई	१९२१००
७८/२०७५/१०/२५	युनिक स्टेशनरी एण्ड इलेक्ट्रोनिक्स	स्टेस्नरी	९८२५०
७९/२०७५/१०/२५	महिमान व्यासी नौलो पसल		७८८६०
१९७/२०७६/३/१९	सगुन ट्रेडर्स एण्ड अर्डर सप्लायर्स		३१५५५२.५०
१६५/२०७६/३/२०	विनीता दुदी र हार्डवयर एण्ड सप्लायर्स		२२८८२५
१७२/२०७६/३/२५	श्रेष्ठ मल्टी सप्लायर्स		४७३०००
९०/२०७६/३/६	महिमान व्यासी नौलो पसल	फर्निचर	४६३९०३
१०३/२०७६/३/२६	श्रेष्ठ मल्टी सप्लायर्स		३८१६००
जम्मा			**२३२५०१५.५**

३२. **मुल्य अभिवृद्धि कर दाखिला नगरेको :** मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५३(आठौं संसोधन) को नियम ६(ग) अनुसार ठेक्का वा करार अर्न्तगत वस्तु आपूर्ति वापतको मुल्य अभिवृद्दिकर भुक्तानी गर्दा सो कर रकमको ५० प्रतिशतले हुन आउने रकम ठेकेदार वा आपूर्तिकर्ताको नामबाट स्वयमं भुक्तानी गर्ने निकायबाट सम्बन्धित राजस्व शीर्षकमा जम्मा गरी बाँकी रहने कर रकम मात्र सम्वन्धित आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी दिनु पर्ने र सो व्यहोराको जानकारी सम्बन्धित ठेकेदार वा आपूर्तिकर्तालाई दिनु पर्ने व्यवस्था छ। उक्त व्यवस्था लागु भएको मिति २०७६।०२।१६ देखि कार्यान्वयन गर्ने गराउने व्यवस्थाको लागि आन्तरिक राजस्व विभागवाट परीपत्र समेत भएको देखिन्छ। कार्यालयले उक्त व्यवस्था

वमोजिम ५० प्रतिशत मु.अ.कर रकम स्वयम कार्यालय मार्फत राजस्व दाखिला गर्नु पर्नेमा सो वमोजिम नगरी शतप्रतिशत भुक्तानी दिएको देखिएकोले २०७६।०२।१६ पछिको सवै भुक्तानीको ५० प्रतिशत मु.अ.कर रकम यकिन गरी असुल एवं दाखिला गर्नु पर्दछ ।कार्यालयले उपलब्ध गराएको तथा लेखापरीक्षणवाट यकिन गरीएको निम्नानुसारको मु.अ.कर रकम असुल गरी वेरुजु वापतको राजस्व दाखिला गर्नु पर्ने देखिएको रु.

४७,७१९/-

भौ.नं.र मिति	आपूर्ति कर्ताको नाम	स्थायी लेखा नं.	बिलको मिति	कुल भुक्तानी रकम	मु.अ.कर रकम	दाखिला हुनु पर्ने रकम
१२५/२०७६/३/२०	विनिता हार्डवयर एण्ड सप्लायर्स	६०७३२४४६६	२०७६/३/२३	२२८८२५	२६३२५	१३१६२.००
१६९/२०७६/३/२०	सगुन ट्रेडर्स एण्ड अर्डर सप्लायर्स	६००२६८७२३	२०७६/३/२०	२४९९९.५५	२८७६०.५५	१४३८०.००
२४४/०७६/३/३	न्यूरोकाया टेडर्स	६०९२७५४४१	०७६/२/३०	८८१८५	१०१४६	५०७३.०
२५८/०७६/३/१२	विनिता दुदीर एण्ड हार्डवेयर	६०७३२४४६६	०७६/३/९	१०३५७०	११९१६	५९५८.००
५/०७६/३/३	डाँडा वाघ ट्रेडिङ उण्ड सप्लायर्स		०७६/३/२	१५९०००	१८२९२	९१४६.००
	जम्मा			**६०४५७९.५५**	**९५४३९.५५**	**४७,७१९/-**

३३. **पदाधिकारी सुविधा :** नेपालको संविधानको धारा २२७ मा गाउँसभा तथा नगरसभाका सदस्यले पाउने सूविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानून बमोजिम हुने व्यवस्था अनुसार सुदुर पश्चिम प्रदेश संसदले स्थानिय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सूविधा सम्बन्धी ऐन २०७५ जारी गरेको छ । उक्त ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार गाउँपालीकाले देहाय बमोजिम वार्षिक तलव सूविधा वापत रु.४३,६३,२००/- भूक्तानी गरेको छ ।

विवरण	**प्रमुख/अध्यक्ष**	**उपप्रमुख**	**वडा अध्यक्ष ७ जना**	**कार्यपालिका सदस्य ६ जना**	**सभाका सदस्य २३ जना**
मासिक सुविधा	३००००	२५०००	१४००००	४८०००	११५०००
सञ्चार सुबिधा (मासिक दरमा)	११००	१०००	३५००		
वार्षिक जम्मा :	३७३२००/-	३१२०००	१७२२०००	५७६०००	१३८००००
कुल जम्मा :					४३,६३,२००/-

३४. **आन्तरीक लेखापरीक्षण :**स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४(२) तथा आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ९६ मा आन्तरीक लेखा परीक्षण सम्वन्धी व्यवस्था छ । कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयवाट आन्तरीक लेखा परीक्षण सम्पन्न गरी निम्न व्यहोरा सहितको मिति २०७६/५/३० मा प्रतिवेदन जारी गरेको देखियो । आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ९६(७) वमोजिम आन्तरीक लेखापरीक्षणवाट देखिएका व्यहोरा अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु पूर्व फछ्र्यौट गरिनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । यस पालिकाले नियमको उक्त व्यवस्था वमोजिम आन्तरिक लेखापरीक्षण वाट औंल्याईएको वेरुजु

<table>
<tr><td></td><td>लेखापरीक्षण अवधि सम्म फछ्र्यौट गरेको देखिएन । आन्तरिक लेखापरीक्षण वाट उल्लेखित व्यहोरा कार्यान्वयन गरीनु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३४.१</td><td>अग्रिम कर : आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८७, ८८ र ८९ अनुसार रकम भुक्तानी गर्दा अग्रिम कर कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले यस वर्ष निम्नानुसारको भुक्तानीमा नियमानुसार अग्रिम कर कट्टा गर्न छुट भएको वा घटि कट्टा गरेको रु.१५,७१९।- असुल गरी दाखिला गर्नुपर्ने, रु.
<table>
<tr><th>भौ.नं. र मिति</th><th>काम</th><th>भुक्तनी लिने</th><th>भुक्तानी रकम</th><th>करको दर</th><th>छुट कर रकम</th></tr>
<tr><td></td><td>गहुं विउ खरिद</td><td></td><td>१९००००.००</td><td>१.५ %</td><td>१३५०.००</td></tr>
<tr><td></td><td>प्रस्तावना लेखन</td><td>डम्मर सूनार</td><td>१००००.००</td><td>१५%</td><td>१५००.००</td></tr>
<tr><td></td><td>सामान खरिद</td><td>डम्मर सूनार</td><td>१४४००.००</td><td>१.५%</td><td>२१६.००</td></tr>
<tr><td></td><td>प्रशिक्षक भत्ता</td><td>डम्मर सूनार</td><td>५०००.००</td><td>१५%</td><td>७५०.००</td></tr>
<tr><td></td><td>प्रतिवेदन लेखन</td><td>डम्मर सूनार</td><td>१००००.००</td><td>१५%</td><td>१५००.००</td></tr>
<tr><td></td><td>सामान खरिद</td><td>डम्मर सूनार</td><td>५७८००.००</td><td>१.५%</td><td>८६७.००</td></tr>
<tr><td></td><td>ढुवानी भाडा</td><td>खापरेश्वर(सिम्डी गाड) ल.ज.वि.</td><td>८००००.००</td><td>१०%</td><td>८०००.००</td></tr>
<tr><td></td><td>सामान खरिद</td><td>सूरेन्द्र बहादूर रोकाया</td><td>१०२३५४.००</td><td>१.५</td><td>१५३६.००</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td>१५,७१९/-</td></tr>
</table></td><td>१५,७१९/-</td></tr>
<tr><td>३४.२</td><td>डि.पि.आर.तयार नगरी योजना संचालन :भेरामुनी ल.ज.वि.को नहर र भवन निमार्ण उपभोक्ता समितिको रु.८५,५०,०००/- को विल भुक्तानी गर्दा अनुगमन समितिको सिफारिस, सार्वजनिक परीक्षण नभएको र डि.पि.आर.तयार नगरी योजना संचालन गरेको रु.४३,३८,५४३/- समेत अनियमित देखिएको रु</td><td>८५,५०,०००/-</td></tr>
<tr><td>३४.३</td><td>खर्च पुष्ट्याई नभएको : १३२/२०७६/३/३१ आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ३६(८) मा मा कुनै रकमको भुक्तानी दिंदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ। दुर्गा मन्दिर बृक्षारोपण कार्यक्रम वापत रु.५४,०००/भुक्तानी गरेकोमा सो कार्यक्रम सम्पन्न भई सोको प्राविधिक प्रतिबेदन अनुगमन समितिको सिफारिस सार्वजनिक सुनुवाई लगायतको आवस्यक प्रमाणको आधारमा भुक्तानी गर्नु पर्नेमा सो वमोजिमको प्रमाण संलग्न नगरी भुक्तानी खर्च लेखेको देखिएकोले खर्चको यर्थाथता यकिन हुन सकेन । तसर्थ सो सम्वन्धमा आवस्यक प्रमाण पेश हुनु पर्ने अन्यथा असुल हुनु पर्ने रु</td><td>५४,०००/-</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>३४.४</td><td>आन्तरिक आय : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ वमोजिम सम्वन्धित स्थानीय निकायले आन्तरिक आम्दानी तथा राजस्व असुली गर्ने व्यवस्था गररेको छ । यस गाउँपालिका वाट जनतालाई सहुलियत दरमा आयोडिन नुन वितरण गर्न गाउपालिका बाट नुन ढुवानी भाडा रकम अनुदान दिने र नुन प्रति किलो ९ रुपैयाको दरले बझाङ्गको सदरमुकाम कै दररेटमा वितरण गर्ने गरी गाउपालिका ले तपशिलको वडाहरुमा निम्नानुसारको रकम विनियोजन गरी खर्च गरेको देखियो । यसरी भाडा अनुदानमा नुन वितरण गर्दा जनताबाट नुनको खरिद मुल्य असुली गरेकोमा उक्त रकम गाउँपालिकाको आन्तरिक आयमा आम्दानी गर्नुपर्नेमा सो वमोजिम आम्दानी जनाएको नदेखिएकोले सो सम्वन्धमा छानविन गरी सम्वन्धित व्यक्तीलाई जिम्मेवार वनाई असुल हुनुपर्ने देखिएको रु
<table>
<tr><th>वडा नं.</th><th>प्राप्त गरेको रकम</th><th>ढुवानी वाहेकको दाखिला हुनु पर्ने रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>१००००.००</td><td>९४२१.००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>५००००.००</td><td>४७१०३.००</td></tr>
<tr><td>४</td><td>७५०००.००</td><td>७०६५३.००</td></tr>
<tr><td>५</td><td>१००००.००</td><td>९४२१.००</td></tr>
<tr><td>६</td><td>१०००००.००</td><td>९४२०१.०</td></tr>
<tr><td>७</td><td>१०००००.००</td><td>९४२०१.०</td></tr>
<tr><td>जम्मा :</td><td>३,४५,०००/-</td><td>३,२५,०००/-</td></tr>
</table></td><td>३,२५,०००/-</td></tr>
<tr><td>३४.५</td><td>भाडा दाखिला नगरेको : ग्रामिण अल्ट्रा साउण्ड कार्यक्रम संचालन गर्दा प्रा.स्वा.केन्द्र का डा. सोसन मर्हजनले अल्ट्रा साउण्ड मेशिनको प्रतिदिन रु.१५००/-को दरले ५ दिनको रु.७५००।- व्यक्तिगत रुपमा भरपाई गरी भाडा लिएकोमा सरकारी सम्पत्ती भाडामा लगाए वापतको रकम पालिकाको आन्तरिक आयको रुपमा दाखिला गर्नु पर्नेमा सो वमोजिम नगरी डा. सोसन मर्हजनले वुझिलिएको देखिएकोले उक्त रकम असुल गरी आन्तरिक आय खातामा दाखिला गर्नु पर्ने देखिएको रु</td><td>७,५००/-</td></tr>
<tr><td>३४.६</td><td>दैनिक भ्रमण भत्ता दोहोरो भुक्तानी : १३२/२०७६/३/३१ आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ३६(८) मा मा कुनै रकमको भुक्तानी दिंदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ । प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत पवन कुमार पोखरेल मिति २०७५।७२५ देखि।२०७५।८।१ सम्म भ्रमण आदेश स्वीकृत गरी सो वापत भ्रमण विल भुक्तानी लिंएकोमा पुन मिति २०७५।७।१६ देखि २०७५।८।९ सम्मको दैनिक भ्रमण भत्ता भुक्तानी लिएको देखिएकोले २०७५।७।२५ देखि।२०७५।८।१ सम्म लिएको रु.७,७४०/- दोहोरो भुक्तानी भएको देखिएकोले उक्त रकम असुल हुनुपर्ने रु</td><td>७७४०/-</td></tr>
<tr><td>३५</td><td>न्यायिक समिति : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ मा न्यायिक समितिको व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले यो वर्ष न्यायिक समितिमा परेको उजुरीको विवरण पेश नगरेकोले सो सम्वन्धमा थप विश्लेषण गर्न सकिएन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३६</td><td>अनुगमन तथा मूल्याङ्कन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ ले बेरुजू फछ्र्यौट गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । ऐनको उक्त व्यवस्था वमोजिम कार्यालयले फछ्र्यौट गर्न वाँकी रहेको वेरुजुको लगत अध्यावधिक गरी नियमानुसार फछ्र्यौट गर्नु पर्ने मा वेरुजुको लगत अध्यावधिक नगरेको र यो वर्ष कुनै पनि वेरुजु फछ्यौट गरी संपरीक्षण को लागि पेश गरेको छैन । कार्यालयको नाममा गत वर्षको वेरुजुको अवस्था निम्नानुसार देखिएको छ । रु हजारमा
<table>
<tr><th>गत वर्षको वेरुजू रकम (रु हजारमा) .A</th><th>यो वर्ष फछ्र्यौट (B</th><th>वाँकी (C=A-B)</th></tr>
<tr><td>७१०५</td><td>०</td><td>७१०५</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

लेखापरीक्षणको समयमा औल्याइए पश्चात रु.१३३७६० दाखिला भएको प्रमाण पेश भएको छ ।

अनुसूची- १

खप्तड छान्ना गाउँपालिकाको सञ्चित कोष विवरण
२०७५।७६

(रु.हजारमा)

स्थानीय तह	जिल्ला	गत वर्षको जिम्मेवारी	आय				व्यय				मौज्दात
			समानीकरण अनुदान	सशर्त तथा अन्य बजेट अनुदान	अन्य आय	यस वर्षको जम्मा आय	चालु खर्च	पूंजीगत खर्च	अन्य खर्च	यस वर्षको जम्मा खर्च	
		१	२	३	४	५ (२+३+४)	६	७	८	९ (६+७+८)	१० (१+५-९)
खप्तडछान्ना गाउँपालिका	बझाङ	**४१९८२**	१०४५६१	१२७६३५	८९८८०	**३२२०७६**	२३९३६७	१०१२२९	००	**३४०५९६**	**२३४६२**

अनुसूची– २

खप्तडछान्ना **गाउँपालिका**
बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)
२०७५।७६

(रु.हजारमा)

जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजू			वाँकी बेरुजू								
		दफा स)ख्या		रकम	दफा स)ख्या		रकम	दफा स)ख्या		रकम	अशुल गनुंपर्नें	नियमित गनुंपर्नें					पेश्की		
		सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजश्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोध भनां नलिएको	जम्मा	कमंचारी	अन्य	जम्मा
बझाङ	खप्तडछान्ना	२४	२८	२८०१०	००	२	५०५	२४	२६	२७५०५	६१६८	१८०२९	३३०८			**२७५०५**	०	००	००

अनुसूची -३

अद्यावधिक वेरुजू स्थिति
२०७५।७६

(रु.हजारमा)

क्र.स	स्थानीय तह	जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	यो वर्षको फछ्र्योट	बाँकी	यो वर्ष सं.प बाट कायम भएको वेरुजू	यस वर्षको वेरुजू	कुल वाँकी वेरुजू
१	खप्तडछान्ना गाउँपालिका	**बझाङ**	**७१०५**	०	७१०५	०	२७५०५	३४६१०